Acest document reprezintă un instrument de documentare, iar instituțiile nu își asumă responsabilitatea pentru conținutul său.

►B DIRECTIVA 2002/21/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 7 martie 2002

privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (Directivă-cadru)

(JO L 108, 24.4.2002, p. 33)

Astfel cum a fost modificată prin:

		Jurnalul Oficial		
		NR.	Pagina	Data
►M1	Regulamentul (CE) nr. 717/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 iunie 2007	L 171	32	29.6.2007
►M2	Regulamentul (CE) nr. 544/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2009	L 167	12	29.6.2009

▼B

DIRECTIVA 2002/21/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ŞI A CONSILIULUI

din 7 martie 2002

privind un cadru de reglementare comun pentru reţelele şi serviciile de comunicaţii electronice (Directivă-cadru)

PARLAMENTUL EUROPEAN ŞI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunităţii Europene, în special articolul 95,

având în vedere propunerea Comisiei ([1]),

având în vedere avizul Comitetului Economic şi Social ([2]),

în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat ([3]),

întrucât:

(1) Cadrul de reglementare existent privind telecomunicaţiile a reuşit să creeze condiţiile de concurenţă efectivă în sectorul telecomunicaţiilor pe perioada tranziţiei de la monopol la concurenţă deplină.

(2) La 10 noiembrie 1999, Comisia a prezentat Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic şi Social şi Comitetului Regiunilor o comunicare intitulată „Către un nou cadru privind infrastructura comunicaţiilor electronice şi serviciile asociate – revizuire a comunicărilor din 1999”. În această comunicare, Comisia a revizuit cadrul de reglementare existent privind telecomunicaţiile, în conformitate cu obligaţia prevăzută la articolul 8 din Directiva 90/387/CEE a Consiliului din 28 iunie 1990 de instituire a pieţei comune a serviciilor de telecomunicaţii prin punerea în aplicare a operării de reţele deschise ([4]). Comisia a prezentat, de asemenea, o serie de propuneri pentru un nou cadru de reglementare privind infrastructura de comunicaţii electronice şi serviciile asociate, în vederea unei consultări publice.

(3) La 26 aprilie 2000, Comisia a prezentat Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic şi Social şi Comitetului Regiunilor o comunicare privind rezultatele consultării publice privind revizuirea comunicărilor din 1999 şi orientările pentru noul cadru de reglementare. Comunicarea a cuprins un rezumat al consultării publice şi a stabilit câteva orientări cheie privind pregătirea unui nou cadru pentru infrastructura de comunicaţii electronice şi serviciile asociate.

(4) Consiliul European de la Lisabona din 23 şi 24 martie 2000 a subliniat potenţialul de creştere, competitivitate şi creare de locuri de muncă pe care îl prezintă trecerea la o economie digitală, bazată pe cunoaştere. În special, a fost evidenţiată importanţa, atât pentru întreprinderi, cât şi pentru cetăţenii europeni, a

([1]) JO C 365 E, 19.12.2000, p. 198 şi JO C 270 E, 25.9.2001, p. 199.
([2]) JO C 123, 25.4.2001, p. 56.
([3]) Avizul Parlamentului European din 1 martie 2001 (JO C 277, 1.10.2001, p. 91), Poziţia comună a Consiliului din 17 septembrie 2001 (JO C 337, 30.11.2001, p. 34) şi Decizia Parlamentului European din 12 decembrie 2001 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial). Decizia Consiliului din 14 februarie 2002.
([4]) JO L 192, 24.7.1990, p. 1. Directivă, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/51/CE a Parlamentului European şi a Consiliului (JO L 295, 29.10.1997, p. 23).

▼B

accesului la o infrastructură de comunicații ieftină și de nivel mondial și la o gamă largă de servicii.

(5) Pentru o convergență a sectoarelor telecomunicațiilor, a mijloacelor de informare în masă și a tehnologiei informaționale, toate rețelele și serviciile de transmisie trebuie reglementate de un singur cadru de reglementare. Acest cadru de reglementare include prezenta directivă și patru directive speciale: Directiva 2002/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (Directiva privind autorizarea) ([1]), Directiva 2002/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora (Directiva privind accesul) ([2]), Directiva 2002/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor legate de rețelele și serviciile de comunicații electronice (Directiva privind serviciul universal) ([3]) și Directiva 97/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul telecomunicațiilor ([4]), (denumite în continuare „directive speciale”). Este necesar să se separe reglementarea transmisiei de reglementarea conținutului. Prin urmare, prezentul cadru nu reglementează conținutul serviciilor furnizate prin rețele de comunicații electronice folosind servicii de comunicații electronice, ca de exemplu conținutul emisiilor radio-TV, serviciile financiare și anumite servicii specifice societății informaționale și, astfel, nu aduce atingere măsurilor privind aceste servicii luate la nivel comunitar sau național în conformitate cu legislația comunitară, cu scopul de a promova diversitatea culturală și lingvistică și de a asigura protecția pluralismului mijloacelor de informare în masă. Conținutul programelor de televiziune este reglementat de Directiva 89/552/CEE a Consiliului din 3 octombrie 1989 privind coordonarea anumitor acte cu putere de lege și acte administrative din statele membre privind desfășurarea activităților de difuzare a programelor de televiziune ([5]). Separarea dintre reglementarea transmisiei și reglementarea conținutului nu aduce atingere luării în considerare a legăturilor care există între acestea, în special pentru a garanta pluralismul mijloacelor de informare în masă, diversitatea culturală și protecția consumatorilor.

(6) Politica audiovizualului și reglementarea conținutului sunt concepute pentru a atinge obiective de interes general, precum libertatea de expresie, pluralismul mijloacelor de informare în masă, imparțialitatea, diversitatea culturală și lingvistică, integrarea socială, protecția consumatorilor și protecția minorilor. Comunicarea Comisiei cu titlul „Principii și orientări pentru politica comunitară a audiovizualului în epoca digitală” și concluziile Consiliului din 6 iunie 2000 care sunt favorabile acestei comunicări prezintă acțiunile cheie care trebuie întreprinse de Comunitate pentru a-și pune în aplicare politica în domeniul audiovizualului.

(7) Dispozițiile prezentei directive sau ale directivelor speciale nu aduc atingere posibilității fiecărui stat membru de a lua măsurile necesare pentru a asigura protejarea principalelor sale interese de securitate, pentru a garanta ordinea publică și securitatea publică și pentru a permite investigarea, detectarea și

([1]) JO L 108, 24.4.2002, p. 21.
([2]) JO L 108, 24.4.2002, p. 7.
([3]) JO L 108, 24.4.2002, p. 51.
([4]) JO L 24, 30.1.1998, p. 1.
([5]) JO L 298, 17.10.1989, p. 23. Directivă, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 202, 30.7.1997, p. 60).

▼B

urmărirea penală a infracțiunilor, inclusiv măsuri de stabilire de către autoritățile naționale de reglementare a unor obligații proporționale și specifice aplicabile furnizorilor de servicii de comunicații electronice.

(8) Prezenta directivă nu reglementează echipamentul care intră sub incidența Directivei 1999/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 1999 privind echipamentele radio și echipamentele terminale de telecomunicații și recunoașterea reciprocă a conformității acestora ([1]), însă reglementează echipamentele consumatorilor utilizate pentru televiziunea digitală. Este important ca operatorii de rețele și producătorii de echipament pentru terminale să fie încurajați să coopereze pentru a facilita accesul utilizatorilor cu handicap la serviciile de comunicații electronice.

(9) Serviciile societății informaționale sunt reglementate de Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă („Directiva privind comerțul electronic”) ([2]).

(10) Definiția „serviciului societății informaționale”, prevăzută la articolul 1 din Directiva 98/34/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 iunie 1998 de stabilire a unei proceduri pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice ([3]), se referă la o gamă largă de activități economice care au loc on-line. Majoritatea acestor activități nu intră sub incidența prezentei directive deoarece nu reprezintă activități integrale sau principale de transmisie de semnale prin rețele de comunicații electronice. Serviciile de telefonie vocală și de transmisie prin poșta electronică sunt reglementate de prezenta directivă. Aceeași întreprindere, de exemplu, un furnizor de servicii Internet, poate oferi atât servicii de comunicații electronice, precum accesul la internet, cât și servicii care nu intră sub incidența prezentei directive, precum furnizarea de conținut din rețea.

(11) În conformitate cu principiul separării funcțiilor de reglementare și de operare, statele membre ar trebui să garanteze independența autorității sau autorităților naționale de reglementare în vederea asigurării imparțialității deciziilor acestora. Această cerință de independență nu aduce atingere autonomiei instituționale, nici obligațiilor constituționale ale statelor membre sau principiului neutralității prevăzut la articolul 295 din tratat, privind normele de reglementare a regimului proprietății care se aplică în statele membre. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să beneficieze de toate resursele necesare, în termeni de personal, competențe și mijloace financiare, pentru a-și duce la îndeplinire sarcinile.

(12) Orice parte care face obiectul unei decizii luate de autoritatea națională de reglementare ar trebui să aibă dreptul de a exercita o cale de atac în fața unui organism independent de părțile implicate. Acest organism poate fi un tribunal. Mai mult, orice întreprindere care consideră că cererile sale de acordare a drepturilor de instalare a echipamentelor nu au fost tratate conform principiilor prevăzute în prezenta directivă, ar trebui să aibă dreptul la o cale de atac împotriva unor astfel de decizii. Procedura căii de atac nu aduce atingere repartiției competențelor sistemelor judiciare naționale și nici drepturilor persoanelor fizice sau juridice prevăzute de legislația internă.

([1]) JO L 91, 7.4.1999, p. 10.
([2]) JO L 178, 17.7.2000, p. 1.
([3]) JO L 204, 21.7.1998, p. 37. Directivă, astfel cum a fost modificată prin Directiva 98/48/CE (JO L 217, 5.8.1998, p. 18).

▼B

(13) Autoritățile naționale de reglementare trebuie să adune informații de la actorii de pe piață pentru a-și desfășura sarcinile în mod eficient. Strângerea de informații poate fi necesară și Comisiei, pentru a-i permite acesteia să își îndeplinească obligațiile conform legislației comunitare. Solicitările de informații trebuie să fie moderate și să nu reprezinte o sarcină exagerată pentru întreprinderi. Informațiile adunate de autoritățile naționale de reglementare ar trebui să fie accesibile publicului, cu excepția cazului în care acestea sunt confidențiale în conformitate cu normele de drept intern privind accesul publicului la informații și sub rezerva legislației comunitare și interne privind confidențialitatea în afaceri.

(14) Se poate face schimb de informații considerate confidențiale de către o autoritate națională de reglementare, în conformitate cu normele comunitare și interne privind confidențialitatea în afaceri, cu Comisia și cu alte autorități naționale de reglementare numai în cazul în care acest schimb este strict necesar pentru aplicarea dispozițiilor prezentei directive sau ale directivelor speciale. Schimbul de informații trebuie limitat la ceea ce este pertinent și proporțional scopului unui astfel de schimb de informații.

(15) Este necesar ca autoritățile naționale de reglementare să consulte toate părțile interesate cu privire la deciziile propuse și să țină seama de observațiile acestora înainte de adoptarea deciziei finale. Pentru a se asigura că deciziile luate la nivel național nu au efecte nefavorabile asupra pieței comune sau asupra altor obiective ale tratatului, autoritățile naționale de reglementare ar trebui, de asemenea, să prezinte Comisiei și altor autorități naționale de reglementare anumite proiecte de decizii pentru a le oferi ocazia de a face observații. Autoritățile naționale de reglementare trebuie să consulte toate părțile interesate cu privire la toate proiectele de măsuri care au efect asupra comerțului între statele membre. Cazurile în care se aplică procedurile prevăzute la articolele 6 și 7 sunt menționate de prezenta directivă și de directivele speciale. Comisia ar trebui să aibă posibilitatea, după consultarea comitetului pentru comunicații, să solicite unei autorități naționale de reglementare să retragă proiectul unei măsuri, atunci când aceasta se referă la definirea unor piețe relevante sau la desemnarea sau lipsa desemnării întreprinderilor cu putere semnificativă pe piață și atunci când aceste decizii ar crea bariere în privința pieței comune sau ar fi incompatibile cu legislația comunitară, în special cu obiectivele politice pe care autoritățile naționale de reglementare trebuie să le urmeze. Această procedură nu aduce atingere procedurii de notificare prevăzută de Directiva 98/34/CE și nici prerogativelor Comisiei privind încălcarea legislației comunitare prevăzute de tratat.

(16) Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să își bazeze activitățile pe un set de obiective și principii armonizate și, după caz, să își coordoneze acțiunile cu autoritățile de reglementare din alte state membre pentru îndeplinirea sarcinilor prevăzute în prezentul cadru de reglementare.

(17) Activitățile autorităților naționale de reglementare constituite în temeiul prezentei directive și al directivelor speciale contribuie la punerea în practică a unor politici mai cuprinzătoare în domeniile culturii, al ocupării forței de muncă, al mediului, al coeziunii sociale și al amenajării teritoriului.

(18) Cerința ca statele membre să se asigure că autoritățile naționale de reglementare țin seama în cea mai mare măsură de faptul că este de dorit ca reglementarea să fie neutră din punct de vedere tehnologic, și anume să nu impună constrângeri și să nu producă discriminări în favoarea utilizării unui anumit tip de tehnologie, nu împiedică luarea unor măsuri proporționate pentru promovarea anumitor servicii specifice, atunci când acest lucru este justificat,

▼B

un exemplu fiind utilizarea televiziunii digitale ca mijloc de creștere a eficienței spectrului radio.

(19) Frecvențele radio sunt un element esențial pentru serviciile de comunicații electronice radio și, în măsura în care acestea sunt legate de aceste servicii, ar trebui să fie alocate și atribuite de către autoritățile naționale de reglementare conform unui set de obiective și principii armonizate care să le reglementeze acțiunile, dar și conform unor criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, ținând seama de interesele democratice, sociale, lingvistice și culturale legate de utilizarea frecvențelor. Alocarea și atribuirea frecvențelor radio trebuie gestionate cât mai eficient posibil. Transferul de frecvențe radio poate fi un mijloc eficient de îmbunătățire a utilizării spectrului, atât timp cât există garanții suficiente de protejare a interesului public, în special nevoia de a asigura transparența și supravegherea reglementară a unor astfel de transferuri. Decizia 676/2002/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare pentru politica spectrului radio în Comunitatea Europeană (Decizia privind spectrul radio) ([1]) stabilește un cadru pentru armonizarea frecvențelor radio, iar acțiunile întreprinse în aplicarea prezentei directive ar trebui să urmărească facilitarea activităților întreprinse în aplicarea directivei menționate anterior.

(20) Accesul la resursele de numerotare pe baza unor criterii transparente, obiective și nediscriminatorii este esențial pentru ca întreprinderile să se afle în concurență în sectorul comunicațiilor electronice. Toate elementele planurilor naționale de numerotare ar trebui să fie gestionate de autoritățile naționale de reglementare, inclusiv codurile de puncte utilizate la adresarea în rețea. Atunci când este nevoie de o armonizare a resurselor de numerotare din Comunitate pentru a sprijini dezvoltarea serviciilor pan-europene, Comisia poate lua măsuri tehnice de punere în aplicare, utilizând puterile sale executive. Atunci când acest lucru este adecvat pentru a asigura o interoperabilitate globală deplină a serviciilor, statele membre ar trebui să își coordoneze pozițiile naționale în conformitate cu dispozițiile tratatului, în organizațiile și forurile internaționale în care se iau deciziile privind numerotarea. Dispozițiile prezentei directive nu atribuie noi competențe autorităților naționale de reglementare în domeniul numirii și adresării internet.

(21) Statele membre pot utiliza, *inter alia*, proceduri de selecție concurențiale sau comparative la atribuirea frecvențelor radio, precum și a numerelor cu valoare economică excepțională. Atunci când pun în aplicare astfel de sisteme, autoritățile naționale de reglementare trebuie să țină seama de dispozițiile articolului 8.

(22) Pentru atribuirea unor drepturi de instalare a infrastructurilor trebuie să se asigure existența unor proceduri rapide, nediscriminatorii și transparente, pentru a garanta condițiile de concurență loială și efectivă. Prezenta directivă nu aduce atingere prevederilor de drept intern care reglementează exproprierea sau utilizarea proprietății, exercitarea normală a drepturilor de proprietate, utilizarea normală a domeniului public, și nici principiului neutralității privind normele de reglementare a regimului proprietății din statele membre.

(23) Utilizarea în comun a infrastructurii poate fi avantajoasă din punct de vedere al amenajării teritoriului, sănătății publice sau mediului și ar trebui încurajată de autoritățile naționale de reglementare pe baza unor acorduri voluntare. În cazurile în care întreprinderile nu au acces la alternative viabile, se poate dovedi adecvată utilizarea în comun obligatorie a infrastructurilor sau proprietății. Acest lucru se referă, *inter alia*, la colocarea fizică și la utilizarea în comun a canalelor, spațiilor, clădirilor,

([1]) JO L 108, 24.4.2002, p. 1.

▼B

pilonilor, antenelor sau a rețelelor de antene. Obligativitatea utilizării în comun a infrastructurii sau a proprietății ar trebui impusă întreprinderilor doar după o consultare publică completă.

(24) Atunci când operatorii de telefonie mobilă sunt obligați să utilizeze în comun turnuri sau piloni, din motive de protecție a mediului, o astfel de utilizare în comun obligatorie poate duce la o reducere a nivelurilor maxime ale puterii de transmisie permise pentru fiecare operator din motive de sănătate publică și, prin urmare, ar putea obliga operatorii să instaleze mai multe puncte de transmisie pentru a asigura acoperirea națională.

(25) În anumite împrejurări este necesară impunerea unor obligații *ex ante* pentru a asigura dezvoltarea unei piețe concurențiale. Definiția puterii semnificative pe piață prevăzută de Directiva 97/33/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 iunie 1997 privind interconectarea în telecomunicații în vederea asigurării unui serviciu și a unei interoperabilități universale prin aplicarea principiilor de furnizare a unei rețele deschise (FRD) ([1]) s-a dovedit a fi eficientă în etapele inițiale de deschidere a pieței, reprezentând un prag pentru obligațiile *ex ante*, dar în prezent trebuie adaptată pentru a răspunde cerințelor unor piețe mai complexe și mai dinamice. Din acest motiv, definiția utilizată în prezenta directivă este echivalentă cu conceptul de poziție dominantă definit în jurisprudența Curții de Justiție și a Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene.

(26) Două sau mai multe întreprinderi se pot bucura de o poziție dominantă comună nu numai în cazul în care există legături structurale sau de alt tip între ele, dar și în care structura pieței în cauză este favorabilă unor efecte coordonate, și anume încurajează comportamentul anticoncurențial paralel sau aliniat pe piață.

(27) Este esențial ca obligațiile de reglementare *ex ante* să fie impuse numai atunci când nu există concurență efectivă, ca de exemplu pe piețele în care există una sau mai multe întreprinderi cu o putere semnificativă pe piață și în care soluțiile oferite de dreptul concurenței intern și comunitar nu sunt suficiente pentru rezolvarea problemei. Prin urmare, Comisia trebuie să stabilească orientări la nivel comunitar în conformitate cu principiile dreptului concurenței, care să fie urmate de autoritățile naționale de reglementare în determinarea eficienței concurenței de pe o piață dată și a puterii semnificative a întreprinderilor pe piață. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să analizeze dacă pe piața unui anumit produs sau serviciu concurența este efectivă într-o zonă geografică care poate fi reprezentată de întreg teritoriul sau de o parte din teritoriul unui stat membru în cauză, sau de părți învecinate din teritoriile anumitor state membre considerate în ansamblu. Analiza caracterului efectiv al concurenței ar trebui să stabilească dacă există perspective de concurență pe piață și dacă, prin urmare, se prevede o persistență a lipsei concurenței efective. Orientările menționate anterior se vor referi și la problema pieților nou apărute, pe care liderul de piață deține *de facto* un sector de piață mare, dar căruia nu ar trebui să i se impună obligații nejustificate. Comisia trebuie să revizuiască periodic aceste orientări pentru a se asigura că sunt întotdeauna adaptate la o piață care evoluează rapid. Autoritățile naționale de reglementare vor trebui să coopereze în cazul în care piața în cauză este transnațională.

(28) Pentru a stabili dacă o întreprindere are putere semnificativă pe o anumită piață, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să

([1]) JO L 199, 26.7.1997, p. 32. Directivă, astfel cum a fost modificată prin Directiva 98/61/CE (JO L 268, 3.10.1998, p. 37).

▼B

acționeze în conformitate cu legislația comunitară și să țină seama în mare măsură de orientări ale Comisiei.

(29) Comunitatea și statele membre și-au luat o serie de angajamente în conformitate cu standardele și cadrul de reglementare pentru servicii și rețele de telecomunicații ale Organizației Mondiale a Comerțului.

(30) Este necesar ca standardizarea să rămână, în principal, un proces dictat de piață. Cu toate acestea, pot continua să existe situații în care este adecvat să se impună respectarea normelor specificate la nivel comunitar, în vederea asigurării interoperabilității pe piața comună. La nivel național, statele membre trebuie să respecte dispozițiile Directivei 98/34/CE. Directiva 95/47/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind utilizarea standardelor pentru transmiterea semnalelor de televiziune ([1]) nu impune nici un serviciu sau sistem anume de transmisie pentru televiziunea digitală. În cadrul Grupului privind telecomunicația digitală (Grupul DVB), actorii de pe piața europeană au format o familie de sisteme de transmisii TV care au fost standardizate de Institutul European de Standardizare în domeniul Telecomunicațiilor (ETSI) și care au devenit recomandări ale Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor. Orice decizie menită să facă obligatorie punerea în aplicare a acestor standarde trebuie precedată de o consultare publică completă. Procedurile de standardizare prevăzute de prezenta directivă nu aduc atingere dispozițiilor Directivei 1999/5/CE, ale Directivei 73/23/CEE a Consiliului din 19 februarie 1973 privind armonizarea legilor statelor membre referitoare la echipamentele electrice destinate utilizării în cadrul unor anumite limite de tensiune ([2]) și ale Directivei 89/336/CEE a Consiliului din 3 mai 1989 privind apropierea legislațiilor statelor membre privind compatibilitatea electromagnetică ([3]).

(31) Trebuie încurajată interoperabilitatea serviciilor digitale interactive de televiziune și a echipamentelor avansate de televiziune digitală la nivelul consumatorilor pentru a asigura libera circulație a informațiilor, pluralismul mijloacelor de informare în masă și diversitatea culturală. Consumatorii trebuie să poată primi, indiferent de modul de transmisie, toate serviciile digitale interactive de televiziune, ținându-se seama de neutralitatea tehnologică, de progresul tehnologic din viitor, de necesitatea de a promova lansarea televiziunii digitale și de situația concurenței pe piețele serviciilor de televiziune digitală. Operatorii de platforme de televiziune digitală interactivă trebuie să facă eforturi de punere în aplicare a unei interfețe de programe de aplicare (API) deschise care să fie conformă cu standardele sau specificațiile adoptate de un organism european de standardizare. Trecerea de la API existente la noile API deschise ar trebui încurajată și organizată, de exemplu prin memorandumuri de înțelegere între toți actorii de pe piață interesați. API deschise facilitează interoperabilitatea, și anume portabilitatea conținutului interactiv între mecanismele de transmisie și funcționalitatea deplină a acestui conținut pe echipamentele de televiziune digitală avansate. Cu toate acestea, trebuie luată în considerare nevoia de a nu împiedica buna funcționare a echipamentului de recepție și de a-l proteja de atacuri rău intenționate, de exemplu de cele prin intermediul virușilor.

(32) În cazul unui litigiu între întreprinderi din același stat membru într-un domeniu reglementat de prezenta directivă sau de directivele speciale, de exemplu cu privire la obligațiile de acces și interconectare sau la mijloacele de transfer al listelor de abonați, este necesar ca o parte lezată care a negociat cu bună credință, dar nu a reușit să ajungă la un acord, să poată apela la autoritatea

([1]) JO L 281, 23.11.1995, p. 51.
([2]) JO L 77, 26.3.1973, p. 29.
([3]) JO L 139, 23.5.1989, p. 19.

▼B

națională de reglementare pentru rezolvarea litigiului. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să poată impune o soluție părților. O autoritate națională de reglementare care intervine pentru rezolvarea unui litigiu între întreprinderi care furnizează servicii sau rețele de comunicații electronice într-un stat membru ar trebui să asigure conformitatea cu obligațiile care decurg din prezenta directivă și din directivele speciale.

(33) Pe lângă dreptul la o cale de atac acordat în conformitate cu legislația internă sau comunitară, trebuie să existe o procedură simplă care să fie inițiată la cererea oricărei părți la un litigiu și care să soluționeze litigiile transfrontaliere care depășesc competența unei singure autorități naționale de reglementare.

(34) Comitetul FRD, instituit prin articolul 14 din Directiva 90/387/CEE, și comitetul privind licențele, instituit prin articolul 14 din Directiva 97/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 aprilie 1997 privind un cadru comun pentru autorizațiile generale și licențele individuale în domeniul serviciilor de telecomunicații ([1]), ar trebui înlocuite cu un comitet unic.

(35) Autoritățile naționale de reglementare și autoritățile naționale pentru concurență ar trebui să își ofere reciproc informațiile necesare punerii în aplicare a prevederilor din prezenta directivă și din directivele speciale, pentru a putea coopera pe deplin. În ceea ce privește schimbul de informații efectuat, autoritatea care primește datele ar trebui să asigure același nivel de confidențialitate ca și autoritatea care furnizează datele.

(36) Comisia și-a manifestat intenția de a înființa un grup al autorităților de reglementare europene din domeniul serviciilor și rețelelor de comunicații electronice care să constituie un mecanism adecvat de încurajare a cooperării și coordonării autorităților naționale de reglementare, pentru a promova dezvoltarea pieței interne a serviciilor și rețelelor de comunicații electronice și pentru a încerca să realizeze o punere în aplicare coerentă, în toate statele membre, a dispozițiilor prevăzute de prezenta directivă și de directivele speciale, în special în domeniile în care legislația internă de punere în aplicare a legislației comunitare acordă autorităților naționale de reglementare o putere discreționară mare în ceea ce privește aplicarea reglementărilor în cauză.

(37) Autoritățile naționale de reglementare ar trebui invitate să coopereze reciproc și cu Comisia, într-un mod transparent, pentru a asigura o punere în aplicare coerentă, în toate statele membre, a dispozițiilor prevăzute de prezenta directivă și de directivele speciale. Această cooperare ar putea avea loc, printre altele, în cadrul comitetului pentru comunicații sau al unui grup al autorităților de reglementare europene. Statele membre trebuie să stabilească organismele care sunt autorități naționale de reglementare în sensul prezentei directive și al directivelor speciale.

(38) Măsurile care ar putea afecta comerțul dintre statele membre sunt acele măsuri care pot avea o influență, directă sau indirectă, reală sau potențială, asupra schimburilor dintre statele membre, într-un mod care ar putea împiedica dezvoltarea pieței unice. Acestea includ măsurile care au un impact semnificativ asupra operatorilor sau utilizatorilor din alte state membre, cum ar fi, printre altele: măsuri care afectează prețurile pentru utilizatorii din alte state membre; măsuri care afectează abilitatea unei întreprinderi stabilite într-un alt stat membru să furnizeze servicii de comunicare electronică, în special măsurile care afectează abilitatea de a oferi servicii transnaționale; măsuri care afectează structura pieței sau accesul pe piață, având repercusiuni asupra întreprinderilor din alte state membre.

([1]) JO L 117, 7.5.1997, p. 15.

▼B

(39) Dispozițiile prezentei directive ar trebui revizuite periodic, în special pentru a se stabili necesitatea unor modificări în lumina evoluției tehnologice sau a condițiilor de pe piață.

(40) Este necesar să se adopte măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prezentei directive în conformitate cu Decizia 1999/468/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 de stabilire a procedurilor privind exercitarea atribuțiilor de punere în aplicare conferite Comisiei ([1]).

(41) Întrucât obiectivele acțiunii propuse, și anume crearea unui cadru armonizat de reglementare a serviciilor de comunicații electronice, a rețelelor de comunicații electronice, a infrastructurilor asociate și a serviciilor, nu pot fi îndeplinite în mod suficient de către statele membre, dar pot, datorită dimensiunii și efectelor acțiunii, să fie îndeplinite mai bine la nivel comunitar, Comunitatea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității consacrat la articolul 5 din tratat. Conform principiului proporționalității consacrat la articolul menționat anterior, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor respective.

(42) Este necesar să se abroge anumite directive și decizii din acest domeniu.

(43) Comisia ar trebui să supravegheze trecerea de la cadrul existent la noul cadru și poate în special, la momentul oportun, să înainteze o propunere de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2887/2000 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind accesul dezintegrat la bucla locală ([2]),

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

DOMENIUL DE APLICARE, SCOPUL ȘI DEFINIȚIILE

Articolul 1

Domeniul de aplicare și scopul

(1) Prezenta directivă stabilește un cadru armonizat pentru reglementarea serviciilor de comunicații electronice, a rețelelor de comunicații electronice, a infrastructurilor și a serviciilor asociate. Directiva prevede sarcini pentru autoritățile naționale de reglementare și stabilește o serie de proceduri care să asigure o aplicare armonizată a cadrului de reglementare pe teritoriul Comunității.

(2) Prezenta directivă, precum și directivele speciale nu aduc atingere obligațiilor impuse de legislația internă în aplicarea legislației comunitare sau impuse de legislația comunitară în ceea ce privește serviciile furnizate prin intermediul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice.

(3) Prezenta directivă, precum și directivele speciale nu aduc atingere măsurilor luate la nivel național sau comunitar, în conformitate cu legislația comunitară, care urmăresc atingerea unor obiective de interes general, în special în ceea ce privește reglementarea conținutului și a politicii audiovizualului.

(4) Prezenta directivă, precum și directivele individuale nu aduc atingere dispozițiilor Directivei 1999/5/CE.

([1]) JO L 184, 17.7.1999, p. 23.
([2]) JO L 336, 30.12.2000, p. 4.

▼M2

(5) Prezenta directivă și directivele speciale nu aduc atingere niciunei măsuri specifice adoptate în vederea reglementării roamingului internațional în rețelele publice de comunicații mobile în interiorul Comunității.

▼B

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive:

(a) „rețea de comunicații electronice” înseamnă sisteme de transmisie și, după caz, echipamente de comutare sau de rutare și alte resurse care permit transmiterea semnalelor prin cablu, unde radio, prin mijloace optice sau prin alte mijloace electromagnetice, inclusiv rețele de satelit, rețele terestre fixe (cu comutare de circuite sau de pachete, inclusiv internet) și mobile, sistemele care utilizează rețeaua electrică, atât timp sunt servesc la transmiterea semnalelor, rețelele utilizate pentru difuzarea programelor de radio și televiziune și rețelele de televiziune prin cablu, indiferent de tipul de informație transmisă;

(b) „piețe transnaționale” înseamnă piețele definite în conformitate cu articolul 15 alineatul (4) care au ca sferă de cuprindere întreaga Comunitate sau o parte semnificativă a acesteia;

(c) „serviciu de comunicații electronice” înseamnă serviciul furnizat de obicei contra cost și care constă în totalitate sau în principal în transmiterea de semnale prin rețele de comunicații electronice, inclusiv serviciile de telecomunicații și serviciile de transmisie prin rețele utilizate pentru radiodifuziune, dar nu și servicii care constau din furnizarea de conținuturi prin intermediul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice; nu include serviciile societății informaționale astfel cum sunt acestea definite la articolul 1 din Directiva 98/34/CE care nu constau în întregime sau în principal în transmiterea de semnale prin rețele de comunicații electronice;

(d) „rețea publică de comunicații” înseamnă o rețea de comunicații electronice utilizată, în întregime sau în principal, pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice destinate publicului;

(e) „infrastructură asociată” înseamnă infrastructura asociată cu o rețea de comunicații electronice și/sau cu un serviciu de comunicații electronice care permite și/sau ajută la furnizarea de servicii prin acea rețea și/sau serviciu. Aceasta cuprinde sistemele de acces condiționat și ghidurile electronice de programe;

(f) „sistemul de acces condiționat” înseamnă orice măsură și/sau dispoziție tehnică prin care accesul într-o formă inteligibilă la un serviciu protejat de difuzare a programelor de radio sau televiziune se face prin abonament sau prin altă formă de autorizare individuală prealabilă;

(g) „autoritate națională de reglementare” înseamnă organismul sau organismele însărcinate de un stat membru cu oricare din sarcinile de reglementare desemnate în prezenta directivă sau în directivele speciale;

(h) „utilizator” înseamnă orice persoană fizică sau juridică ce utilizează sau solicită utilizarea unui serviciu de comunicații electronice accesibil publicului;

(i) „consumator” înseamnă orice persoană fizică ce utilizează sau solicită un serviciu de comunicații electronice accesibil publicului în alte scopuri decât cele profesionale;

(j) „serviciu universal” înseamnă pachetul minim de servicii, prevăzut de Directiva 2002/22/CE (Directiva privind serviciul universal), având o anumită calitate, accesibil tuturor utilizatorilor, indiferent

▼B

de poziția lor geografică și, ținând seama de condițiile naționale specifice, la un preț rezonabil;

(k) „abonat” înseamnă orice persoană fizică sau juridică care este parte la un contract cu un furnizor de servicii de comunicații electronice accesibile publicului pentru furnizarea unor astfel de servicii;

(l) „directive speciale” înseamnă Directiva 2002/20/CE (Directiva privind autorizarea), Directiva 2002/19/CE (Directiva privind accesul), Directiva 2002/22/CE (Directiva privind serviciul universal) și Directiva 97/66/CE;

(m) „furnizarea unei rețele de comunicații electronice” înseamnă instalarea, operarea, supravegherea sau punerea la dispoziție a unei astfel de rețele;

(n) „utilizator final” înseamnă un utilizator care nu furnizează rețele publice de comunicații sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului;

(o) „echipament avansat de televiziune digitală” înseamnă orice decodor destinat a fi conectat la un aparat TV sau la orice aparat TV digital cu decodor integrat care poate recepționa servicii de televiziune digitale interactive;

(p) „interfață de program de aplicare (API)” înseamnă interfață software între aplicații, furnizată de către radiodifuzori sau de către furnizori de servicii și resursele echipamentului avansat de televiziune digitală prevăzute pentru serviciile de televiziune și radio digitale.

CAPITOLUL II

AUTORITĂȚILE NAȚIONALE DE REGLEMENTARE

Articolul 3

Autoritățile naționale de reglementare

(1) Statele membre se asigură că fiecare sarcină încredințată autorităților naționale de reglementare prin prezenta directivă și prin directivele speciale este îndeplinită de un organism competent.

(2) Statele membre garantează independența autorităților naționale de reglementare, asigurându-se că acestea sunt distincte din punct de vedere juridic și independente din punct de vedere funcțional de toate organizațiile care furnizează rețele, echipamente sau servicii de comunicații electronice. Statele membre care păstrează proprietatea sau controlul asupra unor întreprinderi care furnizează rețele și/sau servicii de comunicații electronice asigură separarea structurală efectivă a funcției de reglementare, pe de o parte, de activitățile legate de proprietate sau control, pe de altă parte.

(3) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare își exercită puterea în mod imparțial și transparent.

(4) Statele membre publică sarcinile care trebuie îndeplinite de autoritățile naționale de reglementare într-un mod ușor accesibil, în special atunci când aceste sarcini sunt încredințate mai multor organisme. Statele membre asigură, după caz, consultarea și cooperarea între aceste autorități, precum și între aceste autorități și autoritățile naționale însărcinate cu punerea în aplicare a dreptului concurenței și cu autoritățile naționale însărcinate cu punerea în aplicare a legislației în materie de protecție a consumatorilor, în probleme de interes comun. Atunci când mai multe autorități au competențe în aceste probleme, statele membre se asigură că sarcinile care revin fiecărei autorități sunt publicate într-un mod ușor accesibil.

▼B

(5) Autoritățile naționale de reglementare și autoritățile naționale în materie de concurență își furnizează reciproc informațiile necesare punerii în aplicare a prevederilor din prezenta directivă și din directivele speciale. În ceea ce privește schimbul de informații, autoritatea care le primește asigură același nivel de confidențialitate ca și autoritatea care le furnizează.

(6) Comisia este notificată de către statele membre cu privire la toate autoritățile naționale de reglementare cărora le-au fost atribuie sarcini în aplicarea prezentei directive și directivelor speciale, precum și la responsabilitățile care revin fiecăreia.

Articolul 4

Dreptul la o cale de atac

(1) Statele membre se asigură că există, la nivel național, mecanisme eficiente prin care orice utilizator sau orice întreprindere care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice și care este afectat de o decizie a unei autorități naționale de reglementare are dreptul de a ataca decizia în fața unui organism independent de părțile implicate. Acest organism, care poate fi un tribunal, dispune de competențele necesare pentru a-și putea exercita funcțiile. Statele membre se asigură că elementele cazului sunt luate în considerare în mod corespunzător și că există un mecanism efectiv al căii de atac. În așteptarea deciziei într-o astfel de acțiune, decizia autorității naționale de reglementare rămâne valabilă, cu excepția cazului în care organismul în fața căruia se exercită calea de atac decide altfel.

(2) În cazul în care organismul în fața căruia se exercită calea de atac menționat la alineatul (1) nu are caracter jurisdicțional, acesta își motivează întotdeauna decizia în scris. În afară de aceasta, într-un astfel de caz, decizia poate fi supusă examinării de către o instanță de judecată în sensul articolului 234 din tratat.

Articolul 5

Furnizarea de informații

(1) Statele membre se asigură că întreprinderile care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice transmit toate informațiile, inclusiv cele financiare, necesare autorităților naționale de reglementare pentru a garanta conformitatea cu dispozițiile prezentei directive și ale directivelor speciale sau cu dispozițiile deciziilor adoptate în temeiul directivelor menționate anterior. Întreprinderile respective furnizează aceste informații rapid și la cerere, respectând termenele și nivelul de detalii solicitate de autoritatea națională de reglementare. Informațiile solicitate de autoritatea națională de reglementare sunt proporționale cu sarcina pe care aceasta o are de îndeplinit. Autoritatea națională de reglementare prezintă motivele care justifică cererea sa de informații.

(2) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare furnizează Comisiei, în urma unei solicitări argumentate, informațiile care îi sunt necesare pentru îndeplinirea sarcinilor prevăzute de tratat. Informațiile solicitate de Comisie sunt proporționale cu îndeplinirea sarcinilor respective. Atunci când informațiile furnizate se referă la informații furnizate anterior de întreprinderi la cererea autorităților naționale de reglementare, întreprinderile sunt informate cu privire la aceasta. În măsura în care este necesar și cu excepția cazului în care autoritatea care furnizează informațiile a făcut o cerere expresă și motivată în sens contrar, Comisia pune informațiile furnizate la dispoziția altei autorități din alt stat membru.

Sub rezerva cerințelor prevăzute la alineatul (3), statele membre se asigură că informațiile prezentate unei autorități naționale de reglementare pot fi puse la dispoziția altei autorități din același sau din alt

▼B

stat membru, în urma unei solicitări motivate, pentru a le permite, după caz, să își îndeplinească responsabilitățile prevăzute în legislația comunitară.

(3) Atunci când o autoritate națională de reglementare consideră că informațiile sunt confidențiale, în conformitate cu reglementările comunitare și interne în materie de secrete de afaceri, Comisia și autoritățile naționale de reglementare în cauză asigură această confidențialitate.

(4) Statele membre se asigură că, acționând în conformitate cu reglementările interne privind accesul public la informații și sub rezerva reglementărilor interne și comunitare privind secretele de afaceri, autoritățile naționale de reglementare publică informațiile care pot contribui la crearea unei piețe deschise și concurențiale.

(5) Autoritățile naționale de reglementare trebuie să publice condițiile care reglementează accesul public la informațiile prevăzute la alineatul (4), inclusiv procedurile de obținere a unui astfel de acces.

Articolul 6

Mecanismul de consultare și de transparență

Cu excepția cazurilor care intră sub incidența articolului 7 alineatul (6), a articolului 20 sau a articolului 21, statele membre se asigură că, atunci când autoritățile naționale de reglementare intenționează să ia măsuri, în conformitate cu dispozițiile prezentei directive sau ale directivelor speciale, care au un impact major asupra pieței relevante, acestea dau ocazia părților interesate să își prezinte observațiile cu privire la proiectul de măsuri într-un termen rezonabil. Autoritățile naționale de reglementare publică procedurile naționale de consultare. Statele membre asigură înființarea unui singur punct de informare care să permită accesul la toate consultările în curs. Rezultatele procedurii de consultare se fac publice de către autoritățile naționale de reglementare, cu excepția cazului în care este vorba de informații confidențiale în sensul dreptului comunitar și intern privind secretele de afaceri.

Articolul 7

Consolidarea pieței interne de comunicații electronice

(1) La îndeplinirea sarcinilor care decurg din prezenta directivă și din directivele speciale, autoritățile naționale de reglementare țin seama în cea mai mare măsură de obiectivele prevăzute la articolul 8, inclusiv de cele privind funcționarea pieței interne.

(2) Autoritățile naționale de reglementare contribuie la dezvoltarea pieței interne cooperând reciproc și cu Comisia într-un mod transparent, pentru a asigura aplicarea consecventă, în toate statele membre, a dispozițiilor prezentei directive și ale directivelor speciale. În acest scop, statele membre încearcă, în special, să convină asupra tipurilor de instrumente și de soluții adecvate pe care să le aplice în cazul diferitelor situații de pe piață.

(3) În afara consultării prevăzute la articolul 6, în cazurile în care o autoritate națională de reglementare intenționează să ia o măsură:

(a) care intră sub incidența articolului 15 sau 16 din prezenta directivă, articolului 5 sau 8 din Directiva 2002/19/CE (Directiva privind accesul) sau articolului 16 din Directiva 2002/22/CE (Directiva privind serviciul universal) și

(b) care ar afecta comerțul între statele membre,

aceasta pune proiectul de măsură, precum și motivele pe care se bazează măsura respectivă și la dispoziția Comisiei și a autorităților naționale de reglementare din alte state membre, în conformitate cu articolul 5 alineatul (3), și informează Comisia și alte autorități naționale de regle-

▼B

mentare cu privire la aceasta. Autoritățile naționale de reglementare și Comisia pot face observații autorității naționale de reglementare în cauză doar în termen de o lună sau în termenul prevăzut la articolul 6, în cazul în care termenul respectiv este mai lung. Termenul de o lună nu poate fi prelungit.

(4) Atunci când o măsură prevăzută la alineatul (3) are ca scop:

(a) să definească o piață relevantă diferită de cele prevăzute în recomandarea adoptată în conformitate cu articolul 15 alineatul (1) sau

(b) să decidă dacă desemnează sau nu o întreprindere care are, individual sau împreună cu altele, o putere semnificativă pe piață, în conformitate cu articolul 16 alineatul (3), (4) sau (5),

și ar putea afecta comerțul dintre statele membre, iar Comisia a indicat autorității naționale de reglementare că estimează că proiectul de măsură va crea o barieră în calea pieței unice sau, în cazul în care are mari îndoieli în ceea ce privește compatibilitatea măsurii cu dreptul comunitar și în special cu obiectivele prevăzute la articolul 8, adoptarea proiectului de măsură se amână cu încă două luni. Acest termen nu poate fi prelungit. În acest termen, Comisia poate, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 22 alineatul (2), să adopte o decizie prin care să ceară autorității naționale de reglementare în cauză să retragă proiectul de măsură. Decizia menționată anterior este însoțită de o analiză amănunțită și obiectivă cu privire la motivele pentru care Comisia consideră că proiectul de măsură nu trebuie adoptat, precum și de propuneri precise de modificare a proiectului de măsură.

(5) Autoritatea națională de reglementare în cauză ține seama în cea mai mare măsură de observațiile formulate de alte autorități naționale de reglementare și de Comisie și poate, cu excepția cazurilor prevăzute la alineatul (4), să adopte proiectul de măsură final și, după caz, comunică acest lucru Comisiei.

(6) În împrejurări excepționale, atunci când o autoritate națională de reglementare consideră că trebuie acționat de urgență, prin derogare de la procedura prevăzută la alineatele (3) și (4), pentru a garanta concurența și a proteja interesele utilizatorilor, aceasta poate adopta de îndată măsuri proporționale și provizorii. Aceasta comunică fără întârziere aceste măsuri, argumentate corespunzător, Comisiei și celorlalte autorități naționale de reglementare. Decizia autorității naționale de reglementare de a face aceste măsuri permanente sau de a prelungi perioada lor de aplicare este reglementată de dispozițiile alineatelor (3) și (4).

CAPITOLUL III

SARCINILE AUTORITĂȚILOR NAȚIONALE DE REGLEMENTARE

Articolul 8

Obiective generale și principii de reglementare

(1) Statele membre se asigură că, la îndeplinirea sarcinilor de reglementare prevăzute de prezenta directivă și de directivele speciale, autoritățile naționale de reglementare iau toate măsurile rezonabile care vizează atingerea obiectivelor prevăzute la alineatele (2), (3) și (4). Aceste măsuri sunt proporționale cu obiectivele respective.

Statele membre se asigură că, la îndeplinirea sarcinilor de reglementare prevăzute de prezenta directivă și de directivele speciale, în special cele menite să asigure o concurență efectivă, autoritățile naționale de reglementare țin seama în cea mai mare măsură de faptul că este de dorit ca reglementările tehnologice să fie neutre.

▼B

Autoritățile naționale de reglementare pot contribui, în limita competențelor lor, la punerea în aplicare a unor politici care vizează promovarea diversității culturale și lingvistice, precum și pluralismul mijloacelor de informare în masă.

(2) Autoritățile naționale de reglementare promovează concurența în furnizarea rețelelor de comunicații electronice, a serviciilor de comunicații electronice și a serviciilor și infrastructurilor asociate, în special:

(a) asigurându-se că utilizatorii, inclusiv utilizatorii cu handicap, au un beneficiu maxim în termeni de alegere, preț și calitate,

(b) asigurându-se că nu există nici un fel de denaturare sau restricție a concurenței în sectorul comunicațiilor electronice,

(c) încurajând investițiile eficiente în infrastructură și promovând inovația și

(d) încurajând utilizarea eficientă și asigurând o gestionare eficientă a frecvențelor radio și a resurselor de numerotare.

(3) Autoritățile naționale de reglementare contribuie la dezvoltarea pieței interne, *inter alia*:

(a) eliminând obstacolele rămase în ceea ce privește furnizarea rețelelor de comunicații electronice, infrastructurilor și serviciilor asociate și a serviciilor de comunicații electronice la nivel european;

(b) încurajând implementarea și dezvoltarea unor rețele transeuropene, interoperabilitatea serviciilor paneuropene și legătura cap la cap;

(c) asigurându-se că, în împrejurări similare, nu există discriminare în privința tratamentului întreprinderilor care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice;

(d) cooperând reciproc și cu Comisia într-un mod transparent pentru a asigura elaborarea unor practici de reglementare unitare și aplicarea unitară a prezentei directive și a directivelor speciale.

(4) Autoritățile naționale de reglementare promovează interesele cetățenilor Uniunii Europene, în special:

(a) asigurându-se că toți cetățenii au acces la un serviciu universal prevăzut de Directiva 2002/22/CE (Directiva privind serviciul universal);

(b) asigurând un nivel ridicat de protecție a consumatorilor în relația acestora cu furnizorii, în special asigurând existența unor proceduri simple și ieftine de soluționare a litigiilor, care să fie întreprinse de un organism independent de părțile implicate;

(c) contribuind la asigurarea unui nivel ridicat de protecție a datelor cu caracter personal și a vieții private;

(d) promovând furnizarea unor informații clare, în special solicitând transparența tarifelor și a condițiilor de utilizare a serviciilor de comunicații electronice destinate publicului;

(e) răspunzând nevoilor anumitor grupuri sociale, în special ale utilizatorilor cu handicap și

(f) asigurându-se de menținerea integrității și securității rețelelor publice de comunicații.

Articolul 9

Gestionarea frecvențelor radio pentru serviciile de comunicații electronice

(1) Statele membre asigură gestionarea eficientă a frecvențelor radio pentru servicii de comunicații electronice pe teritoriul lor în conformitate cu articolul 8. Statele membre se asigură că alocarea și atribuirea

▼B

frecvențelor radio de către autoritățile naționale de reglementare se bazează pe criterii obiective, transparente, nedescriminatorii și proporționate.

(2) Statele membre promovează armonizarea utilizării frecvențelor radio în Comunitate, în conformitate cu nevoia de a asigura utilizarea eficientă a acestora în conformitate cu dispozițiile Directivei nr. 676/2002/CE (Decizia privind spectrul radio).

(3) Statele membre pot prevedea posibilitatea ca întreprinderile să își transfere drepturile de utilizare a frecvențelor radio altor întreprinderi.

(4) Statele membre se asigură că intenția unei întreprinderi de a-și transfera drepturile de utilizare a frecvențelor radio este comunicată autorității naționale de reglementare responsabile cu alocarea frecvențelor, că orice transfer se efectuează în conformitate cu procedurile prevăzute de autoritatea națională de reglementare și că acesta este făcut public. Autoritățile naționale de reglementare se asigură că astfel de transferuri nu denaturează concurența. În cazul în care utilizarea frecvenței radio a fost armonizată prin aplicarea Deciziei nr. 676/2002/CE (Decizia privind spectrul radio) sau a altor măsuri comunitare, astfel de transferuri nu generează nici o schimbare în utilizarea frecvenței radio respective.

Articolul 10

Numerotarea, numirea și adresarea

(1) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare controlează alocarea tuturor resurselor naționale de numerotare, precum și gestionarea planurilor naționale de numerotare. Statele membre se asigură că pentru toate serviciile de comunicații electronice accesibile publicului se furnizează numere și serii de numere adecvate. Autoritățile naționale de reglementare stabilesc proceduri obiective, transparente și nediscriminatorii de atribuire a resurselor naționale de numerotare.

(2) Autoritățile naționale de reglementare se asigură că procedurile și planurile de numerotare se aplică în așa fel încât să se asigure acordarea unui tratament egal tuturor furnizorilor de servicii de comunicații electronice disponibile publicului. În special, statele membre se asigură că o întreprindere căreia i s-au alocat o serie de numere nu face nici o discriminare față de alți furnizori de servicii de comunicații electronice în ceea ce privește secvențele de numere utilizate pentru a da acces la serviciile lor.

(3) Statele membre se asigură că planurile naționale de numerotare și toate adăugirile sau modificările efectuate ulterior sunt făcute publice, sub rezerva limitelor impuse din motive de securitate națională.

(4) Statele membre sprijină armonizarea resurselor de numerotare în cadrul Comunității atunci când acest lucru este necesar pentru favorizarea dezvoltării serviciilor paneuropene. Comisia poate, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 22 alineatul (3), să ia măsurile tehnice de aplicare adecvate în această privință.

(5) Atunci când acest lucru este adecvat în vederea asigurării interoperabilității globale a serviciilor, statele membre își coordonează pozițiile în cadrul organizațiilor și forurilor internaționale în care se iau decizii privind probleme în materie de numerotare, numire și adresare ale rețelelor și serviciilor de comunicații electronice.

Articolul 11

Drepturi de trecere

(1) Statele membre se asigură că atunci când o autoritate competentă examinează:

▼B

— o cerere de acordare a drepturilor de instalare a infrastructurilor pe, deasupra sau pe sub o proprietate publică sau privată unei întreprinderi autorizate să furnizeze rețele de comunicații publice sau

— o cerere de acordare a drepturilor de instalare a infrastructurilor pe, deasupra sau pe sub o proprietate publică unei întreprinderi autorizate să furnizeze rețele de comunicații electronice altele decât cele destinate publicului;

autoritatea competentă:

— acționează pe baza unor proceduri transparente și accesibile publicului, aplicate fără discriminare și fără întârziere și

— respectă principiile de transparență și nediscriminare atunci când impune condiții pentru obținerea unor astfel de drepturi.

Procedurile menționate anterior pot fi diferite, în funcție de faptul că solicitantul este sau nu furnizor de rețele publice de comunicații.

(2) Statele membre se asigură că, atunci când autoritățile publice sau locale dețin proprietatea sau controlul asupra unor întreprinderi care operează rețele și/sau servicii de comunicații electronice, există o separare structurală efectivă între funcția de acordare a drepturilor prevăzute la alineatul (1) și activitățile privind proprietatea sau controlul.

(3) Statele membre se asigură că există mecanisme eficiente care să permită întreprinderilor să exercite o cale de atac împotriva unor decizii privind acordarea de drepturi de instalare a infrastructurilor în fața unui organism independent de părțile în cauză.

Articolul 12

Colocarea și utilizarea în comun a infrastructurilor

(1) Atunci când o întreprindere care furnizează rețele de comunicații electronice are dreptul, în conformitate cu legislația internă, de a instala infrastructuri pe, deasupra sau sub o proprietate privată sau care poate profita de o procedură de expropriere sau de utilizare a proprietății, autoritățile naționale de reglementare încurajează utilizarea în comun a acestor infrastructuri sau a acestei proprietăți.

(2) În special atunci când întreprinderile sunt private de acces la alternative viabile din cauza necesității de protecție a mediului, a sănătății publice sau a securității publice sau pentru a realiza obiectivele de amenajare a teritoriului, statele membre pot impune utilizarea în comun a infrastructurilor sau a proprietății (inclusiv colocarea fizică) unei întreprinderi care operează o rețea de comunicații electronice sau pot lua măsuri de facilitare a coordonării lucrărilor publice doar după o perioadă de consultare publică adecvată în cursul căreia toate părțile implicate trebuie să aibă ocazia de a-și exprima opiniile. Aceste acorduri de utilizare în comun sau de coordonare pot include reglementări de repartiție a costurilor de partajare a infrastructurilor sau a proprietății.

Articolul 13

Separarea contabilă și raporturi financiare

(1) Statele membre solicită întreprinderilor care furnizează rețele publice de comunicații sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului și care au drepturi speciale sau exclusive de furnizare a serviciilor în alte sectoare în același sau în alt stat membru:

(a) să țină o contabilitate separată a activităților legate de furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice, ca și cum activitățile ar fi întreprinse de societăți independente din punct de vedere juridic, astfel încât să se identifice, cu baza lor de calcul și

▼B

metodele de imputare utilizate în detaliu, toate elementele de cheltuieli și venituri legate de activitățile lor privind furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice, incluzând o situație detaliată a activelor imobilizate și a costurilor structurale sau

(b) să aibă o separare structurală pentru activitățile privind furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice.

Statele membre pot alege să nu aplice cerințele prevăzute de primul paragraf întreprinderilor a căror cifră de afaceri anuală pentru activități legate de rețelele sau serviciile de comunicații electronice în statele membre este inferioară sumei de 50 milioane EUR.

(2) Atunci când întreprinderi care furnizează rețele de comunicații publice sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului nu sunt supuse cerințelor dreptului societăților comerciale și nu răspund criteriilor întreprinderilor mici și mijlocii din legislația comunitară privind normele contabile, raporturile lor financiare sunt elaborate, supuse unui audit independent și publicate. Auditul se efectuează în conformitate cu reglementările comunitare și interne aplicabile.

Cerința menționată anterior se aplică și separării contabile cerute conform alineatului (1) litera (a).

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 14

Întreprinderile cu putere semnificativă pe piață

(1) Atunci când directivele speciale impun autorităților naționale de reglementare să stabilească dacă unii operatori au o putere semnificativă pe piață în conformitate cu procedurile prevăzute la articolul 16, se aplică alineatele (2) și (3) din prezentul articol.

(2) O întreprindere are putere semnificativă pe piață în cazul în care, fie individual sau împreună cu alte întreprinderi, se regăsește într-o poziție echivalentă cu poziția dominantă, respectiv o poziție de putere economică care îi permite să se comporte într-o mare măsură independent față de concurenți, clienți și, în cele din urmă, față de consumatori.

În special, atunci când autoritățile naționale de reglementare examinează dacă două sau mai multe întreprinderi ocupă împreună o poziție dominantă pe piață, acestea se conformează legislației comunitare și țin seama în cea mai mare măsură de orientările privind analiza pieței și evaluarea puterii semnificative pe piață publicate de Comisie în conformitate cu articolul 15. Criteriile care trebuie respectate pentru a efectua o astfel de evaluare sunt prevăzute la anexa II.

(3) Atunci când o întreprindere are putere semnificativă pe o anumită piață, ea poate fi de asemenea considerată ca având putere semnificativă pe o altă piață strâns legată de prima, în cazul în care legăturile dintre cele două piețe sunt de așa natură încât să permită utilizarea puterii de pe o piață ca pârghie pe cealaltă piață, consolidând astfel puterea pe piață a întreprinderii.

Articolul 15

Procedura de definire a pieței

(1) După o consultare publică și o consultare cu autoritățile naționale de reglementare, Comisia adoptă o recomandare privind piețele relevante de produse și servicii (denumită în continuare „recomandarea”). Recomandarea identifică, în conformitate cu anexa I la

▼B

prezenta directivă, pieţele de produse şi servicii din sectorul comunicaţiilor electronice ale căror caracteristici pot justifica impunerea unor obligaţii de reglementare prevăzute de directivele speciale, fără a aduce atingere pieţelor care pot fi definite, în cazul unor afaceri specifice, în dreptul concurenţei. Comisia defineşte pieţele în conformitate cu principiile dreptului concurenţei.

Comisia revizuieşte periodic recomandarea.

(2) Comisia publică până la data intrării în vigoare a prezentei directive orientări privind analiza pieţei şi evaluarea puterii semnificative pe piaţă (denumite în continuare „orientările") care sunt conforme cu principiile dreptului concurenţei.

(3) Autorităţile naţionale de reglementare, ţinând seama în cea mai mare măsură de recomandare şi de orientări, definesc pieţe relevante corespunzătoare circumstanţelor naţionale, în special pieţele geografice relevante de pe teritoriul lor, în conformitate cu dreptul concurenţei. Autorităţile naţionale de reglementare urmează procedurile prevăzute la articolele 6 şi 7 înainte de a defini pieţele care diferă de cele prevăzute în recomandare.

(4) După consultarea autorităţilor naţionale de reglementare, Comisia poate, acţionând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 22 alineatul (3), să adopte o decizie de identificare a pieţelor transnaţionale.

Articolul 16

Procedura de analiză a pieţei

(1) În cel mai scurt termen de la adoptarea recomandării sau a oricărei actualizări a acesteia, autorităţile naţionale de reglementare efectuează o analiză a pieţelor relevante, ţinând seama în cea mai mare măsură de orientări. Statele membre se asigură că analiza este efectuată, după caz, în colaborare cu autorităţile naţionale în domeniul concurenţei.

(2) Atunci când, în conformitate cu articolul 16, 17, 18 sau 19 din Directiva 2002/22/CE (Directiva privind serviciul universal) sau în conformitate cu articolul 7 sau 8 din Directiva 2002/19/CE (Directiva privind accesul), autoritatea naţională de reglementare trebuie să se pronunţe asupra impunerii, menţinerii, modificării sau eliminării unor obligaţii pentru întreprinderi, aceasta stabileşte pe baza analizei pieţei prevăzute la alineatul (1) din prezentul articol dacă piaţa în cauză este efectiv concurenţială.

(3) Atunci când o autoritate naţională de reglementare stabileşte că o piaţă este efectiv concurenţială, aceasta nu impune sau nu menţine nici una dintre obligaţiile de reglementare specifice prevăzute la alineatul (2) din prezentul articol. Atunci când există deja obligaţii de reglementare specifice sectorului, autoritatea naţională de reglementare retrage obligaţiile impuse întreprinderilor de pe piaţa în cauză. Se acordă o perioadă de înştiinţare adecvată părţilor cărora o astfel de retragere a obligaţiilor le aduce atingere.

(4) Atunci când o autoritate naţională de reglementare stabileşte că o piaţă nu este efectiv concurenţială, aceasta identifică întreprinderile cu putere semnificativă pe piaţa respectivă în conformitate cu articolul 14 şi impune acestora obligaţii de reglementare specifice în conformitate cu alineatul (2) din prezentul articol sau menţine ori modifică obligaţiile deja existente.

(5) În cazul pieţelor transnaţionale prevăzute de decizia menţionată la articolul 15 alineatul (4), autorităţile naţionale de reglementare competente efectuează împreună analiza pieţei, ţinând seama în cea mai mare măsură de orientări, şi se pronunţă în comun asupra oricărei impuneri, menţineri, modificări sau retrageri de obligaţii de reglementare în conformitate cu alineatul (2) din prezentul articol.

▼B

(6) Măsurile adoptate în conformitate cu dispozițiile alineatelor (3), (4) și (5) din prezentul articol se supun procedurilor prevăzute la articolele 6 și 7.

Articolul 17

Standardizarea

(1) Comisia, acționând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 22 alineatul (2), elaborează și publică în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* o listă de standarde și/sau specificații destinate să încurajeze organizarea armonioasă a rețelelor de comunicații electronice, a serviciilor de comunicații electronice și a infrastructurilor și serviciilor asociate. În cazul în care este necesar, Comisia poate, acționând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 22 alineatul (2) și după consultarea comitetului instituit prin Directiva 98/34/CE, să ceară elaborarea de standarde de către organizațiile europene de standardizare [Comitetul European pentru Standardizare (CEN), Comitetul european pentru standardizare electrotehnică (Cenelec) și Institutul European de Standardizare în Telecomunicații (ETSI)].

(2) Statele membre încurajează utilizarea standardelor și/sau specificațiilor prevăzute la alineatul (1) privind furnizarea de servicii, interfețe tehnice și/sau funcții de rețele, în măsura strict necesară pentru asigurarea interoperabilității serviciilor și ameliorării libertății de alegere a utilizatorilor.

Atât timp cât nu au fost publicate standarde și/sau specificații în conformitate cu alineatul (1), statele membre încurajează punerea în aplicare a standardelor și/sau specificațiilor adoptate de organismele europene de standardizare.

În absența unor astfel de standarde și/sau specificații, statele membre încurajează punerea în aplicare a standardelor sau recomandărilor internaționale adoptate de Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (ITU), Organizația Internațională pentru Standardizare (ISO) sau Comisia Electrotehnică Internațională (IEC).

În cazul în care există deja standarde internaționale, statele membre încurajează organizațiile europene de standardizare să utilizeze aceste standarde sau să utilizeze elementele lor pertinente ca bază pentru standardele pe care le elaborează, cu excepția cazului în care standardele internaționale respective sau elementele lor pertinente nu sunt eficiente.

(3) În cazul în care standardele și/sau specificațiile prevăzute la alineatul (1) nu au fost puse în aplicare în mod corect, astfel încât într-unul sau în mai multe dintre statele membre interoperabilitatea serviciilor nu poate fi asigurată, punerea în aplicare a unor astfel de standarde și/sau specificații poate deveni obligatorie, în conformitate cu procedura prevăzută la alineatul (4), în măsura strict necesară pentru asigurarea interoperabilității și pentru creșterea libertății de alegere a utilizatorilor.

(4) Atunci când Comisia intenționează să facă obligatorie punerea în aplicare a unor standarde și/sau specificații, aceasta publică un aviz în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* și invită toate părțile în cauză să facă observații publice. Comisia, acționând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 22 alineatul (3), face obligatorie punerea în aplicare a standardelor aplicabile, prin referire la acestea ca standarde obligatorii în lista de standarde și/sau de specificații publicată în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*.

(5) În cazul în care Comisia consideră că standardele și/sau specificațiile prevăzute la alineatul (1) nu mai contribuie la furnizarea serviciilor armonizate de comunicații electronice sau că nu mai răspund nevoilor consumatorilor sau că împiedică dezvoltarea tehnologică, aceasta, acționând în conformitate cu procedura prevăzută la

▼B

articolul 22 alineatul (2), le elimină din lista de standarde și/sau specificații menționată la alineatul (1).

(6) În cazul în care Comisia consideră că standardele și/sau specificațiile prevăzute la alineatul (4) nu mai contribuie la furnizarea de servicii armonizate de comunicații electronice sau că nu mai răspund nevoilor consumatorilor sau că împiedică dezvoltarea tehnologică, aceasta, acționând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 22 alineatul (3), le elimină din lista de standarde și/sau specificații menționată la alineatul (1).

(7) Prezentul articol nu se aplică cerințelor esențiale, specificațiilor interfeței și standardelor armonizate cărora li se aplică dispozițiile Directivei 1999/5/CE.

Articolul 18

Interoperabilitatea serviciilor de televiziune digitală interactivă

(1) Pentru a promova libera circulație a informațiilor, pluralismul mijloacelor de informare în masă și diversitatea culturală, statele membre încurajează, în conformitate cu dispozițiile articolului 17 alineatul (2):

(a) furnizorii de servicii de televiziune digitală interactivă distribuite publicului din Comunitate pe platforme de televiziune digitală interactivă, indiferent de modul de transmisie, să utilizeze o API deschisă;

(b) furnizorii de echipamente avansate de televiziune digitală instalate pentru recepția de servicii de televiziune digitală interactivă pe platforme de televiziune digitală interactivă să se conformeze unei API deschise conform cerințelor minime de standarde și/sau specificații pertinente.

(2) Fără a aduce atingere articolului 5 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2002/19/CE (Directiva privind accesul), statele membre încurajează proprietarii de API să facă accesibile, în condiții echitabile, rezonabile și nediscriminatorii și în schimbul unei remunerații adecvate, toate informațiile necesare care să le permită furnizorilor de servicii de televiziune digitală interactivă furnizarea tuturor serviciilor suportate de API într-o formă complet funcțională.

(3) În termen de un an de la data punerii în aplicare menționată la articolul 28 alineatul (1) al doilea paragraf, Comisia examinează efectele prezentului articol. În cazul în care interoperabilitatea și libertatea de alegere a utilizatorilor nu au fost realizate în mod adecvat într-unul sau mai multe state membre, Comisia poate acționa în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 17 alineatele (3) și (4).

Articolul 19

Procedurile de armonizare

(1) Atunci când Comisia, acționând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 22 alineatul (2), emite recomandări statelor membre privind aplicarea armonizată a dispozițiilor prezentei directive și ale directivelor speciale, în vederea atingerii obiectivelor prevăzute la articolul 8, statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare țin seama în cea mai mare măsură de aceste recomandări la îndeplinirea sarcinilor lor. Atunci când o autoritate națională de reglementare alege să nu dea curs unei recomandări, aceasta informează Comisia, prezentând motivele pentru poziția sa.

(2) În cazul în care Comisia consideră că divergențele la nivel național privind reglementările care urmăresc punerea în aplicare a articolului 10 alineatul (4) creează o barieră în calea pieței unice, Comisia

▼B

poate, acționând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 22 alineatul (3), să adopte măsurile tehnice de punere în aplicare adecvate.

Articolul 20

Soluționarea litigiilor dintre întreprinderi

(1) În cazul unui litigiu între întreprinderile care operează rețele sau servicii de comunicații electronice într-un stat membru în legătură cu obligațiile care decurg din prezenta directivă sau din directivele speciale, autoritatea națională de reglementare în cauză ia, la cererea oricăreia dintre părți și fără a aduce atingere prevederilor alineatului (2), o decizie cu caracter obligatoriu pentru a rezolva litigiul în cel mai scurt termen, dar în orice caz în termen de patru luni, cu excepția împrejurărilor excepționale. Statul membru în cauză cere ca toate părțile să coopereze deplin cu autoritatea națională de reglementare.

(2) Statele membre pot prevedea ca autoritățile naționale de reglementare să refuze rezolvarea unui litigiu printr-o decizie cu caracter obligatoriu, atunci când există alte mecanisme, inclusiv medierea, care ar contribui mai bine la soluționarea litigiului în timp util, conform prevederilor articolului 8. Autoritatea națională de reglementare informează de îndată părțile cu privire la aceasta. În cazul în care, în termen de patru luni, litigiul nu este soluționat și în cazul în care litigiul nu a fost prezentat în fața instanțelor de către partea care solicită repararea prejudiciului, autoritatea națională de reglementare adoptă o decizie cu caracter obligatoriu în vederea soluționării litigiului în cel mai scurt termen, dar în orice caz în termen de patru luni.

(3) Pentru a soluționa un litigiu, autoritatea națională de reglementare adoptă decizii menite să ducă la atingerea obiectivelor prevăzute la articolul 8. Orice obligații impuse unei întreprinderi de către o autoritate națională de reglementare pentru soluționarea unui litigiu respectă dispozițiile prezentei directive sau ale directivelor speciale.

(4) Decizia autorității naționale de reglementare este pusă la dispoziția publicului, ținând seama, cu toate acestea, de cerințele secretelor de afaceri. Părțile în cauză primesc o expunere completă a motivelor pe care se bazează decizia.

(5) Procedura menționată la alineatele (1), (3) și (4) nu împiedică nici una dintre părți să introducă o acțiune în fața unei instanțe.

Articolul 21

Soluționarea litigiilor transfrontaliere

(1) În cazul unui litigiu transfrontalier, în domeniul care intră sub incidența prezentei directive sau a directivelor speciale, între părți din state membre diferite, atunci când litigiul este de competența autorităților naționale de reglementare din mai mult de un stat membru se aplică procedura prevăzută la alineatele (2), (3) și (4).

(2) Orice parte poate prezenta litigiul autorităților naționale de reglementare în cauză. Autoritățile naționale de reglementare își coordonează eforturile pentru a soluționa litigiul în conformitate cu obiectivele prevăzute la articolul 8. Orice obligații impuse unei întreprinderi de către autoritățile naționale de reglementare în vederea soluționării unui litigiu respectă dispozițiile prezentei directive sau ale directivelor speciale.

(3) Statele membre pot prevedea ca autoritățile naționale de reglementare să refuze de comun acord soluționarea unui litigiu, atunci când există alte mecanisme, inclusiv medierea, care ar contribui mai bine la rezolvarea litigiului în timp util, în conformitate cu prevederile articolului 8. Acestea informează în cel mai scurt termen părțile cu privire la aceasta. În cazul în care în termen de patru luni litigiul nu

▼B

este soluționat, în cazul în care litigiul nu a fost prezentat în fața instanțelor de către partea care solicită repararea prejudiciului și în cazul în care oricare dintre părți cere acest lucru, autoritățile naționale de reglementare își coordonează eforturile pentru a soluționa litigiul, în conformitate cu dispozițiile din articolul 8.

(4) Procedura prevăzută la alineatul (2) nu împiedică nici una dintre părți să introducă o acțiune în fața unei instanțe.

Articolul 22

Comitetul

(1) Comisia este sprijinită de un comitet (comitetul pentru comunicații).

(2) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolele 3 și 7 din Decizia 1999/468/CE, în temeiul prevederilor articolului 8.

(3) Atunci când se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolele 5 și 7 din Decizia 1999/468/CE, în temeiul prevederilor articolului 8.

Perioada prevăzută la articolul 5 alineatul (6) din Decizia 1999/468/CE este de trei luni.

(4) Comitetul își stabilește regulamentul de procedură.

Articolul 23

Schimbul de informații

(1) Comisia furnizează comitetului pentru comunicații toate informațiile relevante privind rezultatul consultărilor periodice avute cu reprezentanții operatorilor de rețele, ai furnizorilor de servicii, ai utilizatorilor, ai consumatorilor, ai fabricanților și ai sindicatelor, precum și cu țările terțe și cu organizațiile internaționale.

(2) Comitetul pentru comunicații, ținând seama de politica Comunității privind comunicațiile electronice, promovează schimbul de informații între statele membre și între statele membre și Comisie în ceea ce privește situația și evoluția activităților de reglementare privind rețelele și serviciile de comunicații electronice.

Articolul 24

Publicarea informațiilor

(1) Statele membre asigură publicarea de informații actualizate privind punerea în aplicare a prezentei directive sau a directivelor speciale într-un mod care să asigure accesul ușor la aceste informații al tuturor părților interesate. Statele membre publică un aviz în jurnalul oficial național în care se precizează modul și locul în care sunt publicate informațiile. Primul aviz se publică înainte de data de aplicare prevăzută la articolul 28 alineatul (1) al doilea paragraf, după care se publică un aviz ori de câte ori intervine vreo modificare a informațiilor conținute în acesta.

(2) Statele membre trimit Comisiei o copie a tuturor avizelor în momentul publicării. După caz, Comisia transmite informațiile comitetului pentru comunicații.

▼B

Articolul 25

Procedurile de revizuire

(1) Comisia revizuiește periodic modul de funcționare a prezentei directive și înaintează un raport în acest sens Parlamentului European și Consiliului cu prima ocazie, dar în cel mult trei ani de la data punerii în aplicare menționată la articolul 28 alineatul (1) al doilea paragraf. În acest sens, Comisia poate solicita informații de la statele membre, care sunt furnizate fără întârzieri nejustificate.

CAPITOLUL V

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 26

Abrogarea

Următoarele directive și decizii se abrogă de la data punerii în aplicare prevăzută la articolul 28 alineatul (1) al doilea paragraf:

— Directiva 90/387/CEE;

— Decizia 91/396/CEE a Consiliului din 29 iulie 1991 privind introducerea unui număr de urgență unic european ([1]);

— Directiva 92/44/CEE a Consiliului din 5 iunie 1992 privind aplicarea furnizării unei rețele deschise în cazul liniilor închiriate ([2]),

— Decizia 92/264/CEE a Consiliului din 11 mai 1992 privind introducerea în Comunitate a unui prefix telefonic internațional standard ([3]);

— Directiva 95/47/CE;

— Directiva 97/13/CE;

— Directiva 97/33/CE;

— Directiva 98/10/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 1998 privind aplicarea furnizării unei rețele deschise (FRD) la telefonia vocală și la serviciul universal pentru telecomunicații într-un mediu competitiv ([4]).

Articolul 27

Măsuri tranzitorii

Statele membre mențin toate obligațiile prevăzute de legislația internă menționate la articolul 7 din Directiva 2002/19/CE (Directiva privind accesul) și la articolul 16 din Directiva 2002/22/CE (Directiva privind serviciul universal) până când o autoritate națională de reglementare hotărăște cu privire la aceste obligații, în conformitate cu articolul 16 din prezenta directivă.

Operatorii de rețele publice de telefonie fixă care sunt desemnați de autoritatea națională de reglementare ca având putere semnificativă pe piață în furnizarea de servicii și rețele publice de telefonie fixă în conformitate cu partea I din anexa I la Directiva 97/33/CE sau la Directiva 98/10/CE sunt considerați în continuare „operatori notificați” în sensul Regulamentului (CE) nr. 2887/2000 până la finalizarea procedurii de analiză a pieței menționate la articolul 16, după care nu

([1]) JO L 217, 6.8.1991, p. 31.
([2]) JO L 165, 19.6.1992, p. 27. Directivă, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Decizia 98/80/CE a Comisiei (JO L 14, 20.1.1998, p. 27).
([3]) JO L 137, 20.5.1992, p. 21.
([4]) JO L 101, 1.4.1998, p. 24.

▼B

vor mai fi considerați „operatori notificați” în sensul regulamentului menționat anterior.

Articolul 28

Transpunere

(1) Statele membre adoptă și publică actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 24 iulie 2003. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la acestea.

Statele membre pun în aplicare aceste dispoziții de la 25 iulie 2003.

(2) Atunci când statele membre adoptă aceste acte, acestea cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o astfel de trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(3) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele dispozițiile de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă, precum și cele ale oricărei modificări ulterioare a acestor dispoziții.

Articolul 29

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*.

Articolul 30

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

▼B

ANEXA I

Lista pieţelor care trebuie incluse în recomandarea iniţială a Comisiei privind pieţele relevante de servicii şi produse menţionate la articolul 15

1. *Pieţe menţionate în Directiva 2002/22/CE (Directiva privind serviciul universal)*

   Articolul 16 – Pieţe definite conform cadrului de reglementare precedent în cazul cărora ar trebui revizuite obligaţiile.

   Furnizarea de conectare la reţeaua publică de telefonie şi utilizarea reţelei publice de telefonie în locaţii stabilite.

   Furnizarea de linii închiriate utilizatorilor finali.

2. *Pieţe menţionate în Directiva 2002/19/CE (Directiva privind accesul)*

   Articolul 7 – Pieţe definite conform cadrului de reglementare precedent în cazul cărora ar trebui revizuite obligaţiile.

   Interconectare (Directiva 97/33/CE)

   iniţierea apelului în reţeaua publică de telefonie fixă

   terminarea apelului în reţeaua publică de telefonie fixă

   servicii de tranzit în reţeaua publică de telefonie fixă

   iniţierea apelului în reţelele publice de telefonie mobilă

   terminarea apelului în reţelele publice de telefonie mobilă

   interconectarea liniilor închiriate (interconectarea circuitelor parţiale)

   Acces la reţea şi acces special la reţea (Directiva 97/33/CE, Directiva 98/10/CE)

   acces la reţeaua publică de telefonie fixă, inclusiv acces dezintegrat la bucla locală

   acces la reţelele publice de telefonie mobilă, inclusiv alegerea operatorului

   Furnizare cu ridicata de linii închiriate (Directiva 92/44/CEE)

   furnizare cu ridicata de linii închiriate către alţi furnizori de reţele sau servicii de comunicaţii electronice.

3. *Pieţe menţionate în Regulamentul (CE) nr. 2887/2000*

   Servicii furnizate în bucle locale dezintegrate (cu pereche de fire metalice răsucite).

4. *Alte pieţe*

   Piaţa naţională a serviciilor internaţionale de roaming în reţelele publice de telefonie mobilă.

▼B

ANEXA II

Criteriile de care trebuie să țină seama autoritățile naționale de reglementare pentru a evalua dacă două sau mai multe întreprinderi ocupă împreună o poziție dominantă în sensul articolului 14 alineatul (2) al doilea paragraf

Două sau mai multe întreprinderi pot ocupa împreună o poziție dominantă în sensul articolului 14, atunci când, chiar în lipsa oricărei legături structurale sau de alt natură între ele, acestea operează pe o piață a cărei structură este considerată propice producerii unor efecte coordonate. Fără a aduce atingere jurisprudenței Curții de Justiție privind poziția dominantă comună, este probabil ca o astfel de situație să apară în cazul în care piața prezintă un număr de caracteristici adecvate, în special în materie de concentrare și de transparență, precum și alte caracteristici menționate mai jos:

— piață matură;

— stagnare sau creștere moderată a cererii;

— elasticitate scăzută a cererii;

— produse omogene;

— structuri de cost similare;

— părți de piață similare;

— absența inovațiilor tehnice, tehnologie matură;

— absența excesului de capacitate;

— mari bariere la intrare;

— absența puterii de cumpărare compensatorii;

— absența unei concurențe potențiale;

— diferite tipuri de legături neoficiale sau de altă natură între întreprinderile în cauză;

— mecanisme de ripostă;

— absență sau posibilitate redusă de concurență prin prețuri.

Lista prezentată anterior nu este exhaustivă, iar criteriile nu sunt cumulative. Această listă este mai degrabă o ilustrare a tipurilor de criterii care ar putea fi utilizate pentru a susține afirmații privind existența poziției dominante comune.